

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege privind modificarea și completarea art.17 al Codului
vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20.07.2000

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului.

Combaterea și prevenirea corupției în cadrul organelor vamale și în rândul funcționarilor sistemului vamal poate fi realizată doar printr-un acces direct la informațiile cuprinse în declarațiile vamale, autorizațiile și/sau formularele tipizate emise de organul vamal unor persoane fizice sau juridice, precum și cele cuprinse în documentele în baza cărora aceste acte vamale au fost emise.

Două modificări operate succesiv în textul art.17 din Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149 din 20.07.2000, prin Legea nr.324 din 23.12.2013 privind modificarea și completarea actelor legislative și prin Legea nr.71 din 12.04.2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative îngrădesc semnificativ accesul la categoriile de informații enumerate mai sus și contravin cadrului normativ național (în special în domeniul anticorupție). Modificările art.17 din aceste legi nu au fost avizate și nici expertizate de către Centrul Național Anticorupție.

Reieșind din atribuțiile și competențele funcționale ale subdiviziunilor specializate și de urmărire penală ale Centrului Național Anticorupție, prevăzute de art.4-6 din Legea nr.1104 din 06.06.2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, din art.7 și 23 din Legea nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații, precum și din Codul de procedură penală nr.122 din 14.03.2003, colaboratorii instituției au dreptul să solicite și să primească de la autoritățile publice, de la persoanele juridice și fizice documente, înscrisuri, informații și date necesare pentru exercitarea atribuțiilor de prevenire și analiză a actelor de corupție și a celor conexe, precum și de examinare a cererii sau a comunicării despre contravențiile sau infracțiunile ce țin de competența sa, înregistrate în modul stabilit.

În altă ordine de idei, accesul la datele din sistemele informaționale de date este legiferat expres prin prevederile art.23 al Legii nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații: „ofițerii de investigații, în limitele dosarului special, au acces gratuit la datele sistemelor informaționale, cu excepțiile prevăzute de legile respective”.

Având în vedere cadrul normativ existent, sesizăm faptul că Serviciul Vamal subordonat Ministerului Finanțelor a îngrădit subit și neargumentat accesul organelor de investigații ale instituțiilor/structurilor de ocrotire a normelor de drept din țară, la informații care sunt indispensabile descoperirii infracțiunilor de corupție și fraudă economică, - infracțiuni care în unele cazuri reies nemijlocit din activitatea vamală. Limitarea furnizării datelor aferente activității vamale, face imposibilă la moment documentarea faptelor infracționale aflate la etapa de documentare în afara procesului penal, ori această stare de lucruri duce la stoparea în prezent a dosarelor speciale care vizează posibile fapte/activități criminale cu implicarea declaranților și a funcționarilor din sistemul vamal, din simplul motiv

că din start este periclitat caracterul secret al investigațiilor unor asemenea fapte, prin informarea „legală” a acestor subiecți (și, deci, divulgarea informației).

Serviciul Vamal interpretează și aplică eronat prevederile art.17/1 alin.(2) din Codul vamal nr.1149/2000, în baza căruia a semnat Acorduri cu autoritățile publice din Republica Moldova. Spiritul legii și scopul reglementării art.17/1 fiind de fapt altul – de a optimiza schimbul de informații dintre organele vamale și agenții economici (persoane fizice și juridice).

Accentuăm faptul că refuzurile repetate ale Serviciului Vamal la solicitările Centrului Național Anticorupție privind acordarea accesului la blocul de date cuprinse în Sistemul Informațional Integrat Vamal și Sistemul Informațional Integrat Vamal „ASYCUDA World” (*Automated System for Custom Data*) sunt totalmente nefondate. Argumentarea Serviciului Vamal precum că datele ar fi cu accesibilitate limitată, este insuficientă și incoerentă deoarece potrivit art.7 alin.(4) din Legea nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, se stabilește: „Nu se vor impune restricții ale libertății de informare decât dacă furnizorul de informații poate demonstra că restricția este reglementată prin lege organică și necesară într-o societate democratică pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei sau protecției securității naționale și că prejudiciul adus acestor drepturi și interese ar fi mai mare decât interesul public în cunoașterea informației”. Anume activitățile speciale de investigație în cadrul cărora există necesitatea cunoașterii informației vamale și stau la baza descoperirii și investigării infracțiunilor de acest gen.

2. Gradul de compatibilitate a proiectului cu cadrul normativ național și cu legislația comunitară.

Proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului vamal al Republicii Moldova nr.1149 din 20.07.2000 este conform cadrului normativ național (stabilit prin Constituția Republicii Moldova, Codul de procedură penală nr.122 din 14.03.2003, Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal Legea nr.1104 din 06.06.2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, Legea nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații, ș.a. acte normative) și respectă legislația comunitară și standardele internaționale anticorupție.

3. Principalele prevederi și elemente noi ale proiectului.

Proiectul de lege nu vine cu elemente noi ci, de fapt, stabilește revenirea la formula normativă existentă până la operarea modificărilor prin Legea nr.324 din 23.12.2013 privind modificarea și completarea actelor legislative și Legea nr.71 din 12.04.2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, permițând accesul la blocul de date cuprinse în Sistemul Informațional Integrat Vamal și Sistemul Informațional Integrat Vamal „ASYCUDA World”.

În altă ordine de idei, se propune excluderea art.17 alin.(3) deoarece în formula propusă, norma nu se justifică. Accesul la informație, inclusiv din sistemul vamal se realizează în temeiul Legii nr.982/2000 privind accesul la informație.

4. Fundamentarea economico-financiară.

Implementarea proiectului de lege nu presupune alocarea din bugetul de stat a resurselor financiare suplimentare.

5. Impactul proiectului.

Modificarea adusă art.17 alin.(2) din Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149 din 20.07.2000, va perfecționa legislația națională și va optimiza procesul de prevenire și combatere a actelor de corupție și a celor conexe precum și a infracțiunilor de fraudă economică.

6. Obiecțiile, recomandările și evaluările pe marginea proiectului înaintate de către instituțiile interesate și concluziile acestora.

Proiectul respectiv va fi coordonat cu organele interesate. Toate obiecțiile și propunerile primite de la instituțiile menționate mai sus vor fi luate în considerație la definitivarea proiectului și vor fi incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

Director

Viorel CHETRARU